

T.C.

ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI

**AMATÖR VE PROFESYONEL FUTBOLCULARIN
PSİKOLOJİK BECERİ DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Kemal COŞKUN

ERZİNCAN

2018

T.C.
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI

**AMATÖR VE PROFESYONEL FUTBOLCULARIN
PSİKOLOJİK BECERİ DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Kemal COŞKUN

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Fatih KIYICI

ERZİNCAN
2018

TEZ TEZBEYANI

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uygunluğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezin içerdiği yenilik ve sonuçların başka bir yerden alınmadığını, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılamadığını, tezin herhangi bir kısmının başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim

KEMAL COŞKUN

TEZ KABUL TUTANAĞI

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
TEŞEKKÜR	III
SİMGELER VE KISALTMALAR	IV
ŞEKİLLER DİZİNİ	V
TABLOLAR DİZİNİ	VI
ÖZET	VII
ABSTRACT	VIII
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Futbol	3
2.1.1. Futbolun Etimolojisi	4
2.1.2. Futbolun Tarihçesi	5
2.1.2. Orta Çağda Futbol	6
2.1.3. Modern futbolun ortaya çıkışı ve yayılması	7
2.2. Dünyada Futbol	10
2.3. Türklerde Futbol	11
2.4. Futbolun Türkiye'ye Gelişi	12
2.5. Dünyada Futbolu Yöneten Kurumlar	14
2.6. Futbolda Beceri	15
2.7. Psikolojik Beceri	15
3. MATERYAL VE METOT	17
3.1. Araştırmanın Türü	17
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman	17
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	17
3.4. Araştırmanın Değişkenleri	18

3.5. Veri Toplama Aracı	18
3.7. Verilerin Toplanması	19
3.8. Verilerin Değerlendirilmesi	20
3.9. Araştırmanın Etik İlkeleri	20
4. BULGULAR	21
5. TARTIşMA	31
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	37
7. KAYNAKLAR	38
8. EKLER	46
9. ÖZGEÇMİş (Araştırmanın Özgeçmişi)	50

TEŞEKKÜR

Tez çalıőmamın planlanması yürütülmesinde destek olan, tezin tüm aőamalarında önerileriyle bana yön veren, ilgisini esirgemeyen bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım danışman hocam Sayın Doç. Dr. Fatih KIYICI'ya teőekkürlerimi sunarım.

Çalıőmama katılıp çalıőmamın veri tabanını oluőturan Türkiye liglerinde yer alan profesyonel ve amatör futbolculara, futbol antrenörü Gökhan ATASEVER'e ve hayatımın her aőamasında yanımda olan aileme sonsuz teőekkürlerimi sunuyorum.

Kemal COŞKUN

SİMGELER VE KISALTMALAR

FIFA	:International Federation of Football Association (Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği)
TFF	: Turkey Football Federation (Türkiye Futbol Federasyonu)
UEFA	:Union of European Football Associations (Avrupa Futbol Federasyonları Birliği)
N	: Mevcut Sayı
F	: Frekans Dağılımı
Min	: Minimum
Max	: Maksimum
p	: Anlamlılık Düzeyi
PA	: Football Association
TİCİ	:Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı
M.Ö	: Milattan Öncesi
AFC	: Asya Futbol Konfederasyonu
CAF	:Afrika Futbol Konfederasyonu
CONCACAF	:Kuzey, Orta Amerika ve Karayipler: Kuzey, Orta Amerika ve Karayipler Futbol Konfederasyonu
OFC	: Okyanusya Futbol Konfederasyonu
CONMEBOL	: Güney Amerika Futbol Konfederasyonu

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No

Sayfa No

- Şekil 1. Song Hanedanı döneminde cuju adlı oyunu oynayan çocukları gösteren bir çizim..... 5
- Şekil 2. Londra'da oynanan güruh futbolunu gösteren 1721 tarihli bir çizim. 6
- Şekil 3. 30 Kasım 1872'de, İngiltere ile İskoçya arasında gerçekleştirilen uluslararası ilk futbol maçına ait çizimler. 7
- Şekil 4. 1872 yılındaki ilk FA Cupfinalinde oynayan Royal Engineers kadrosu. 9

TABLULAR DİZİNİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1. Futbolcuların demografik özellikleri	27
Tablo 2. Futbolcuların yaş değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin karşılaştırılması	28
Tablo 3. Futbolcuların spor yaşı değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin karşılaştırılması	29
Tablo 4. Futbolcuların kulübün bulunduğu bölge değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin karşılaştırılması	30
Tablo 5. Futbolcuların kulübün yer aldığı lig değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin karşılaştırılması	31

ÖZET

Amatör ve Profesyonel Futbolcuların Psikolojik Beceri Düzeylerinin Ölçülmesi

Giriş ve Amaç: Spor dallarında başarıya ulaşabilmek birden çok etken vardır. Bireylerin psikolojik beceri düzeyleri de bu etkenlerden biridir. Bu araştırmanın amacı, profesyonel ve amatör olarak futbol oynayan sporcuların psikolojik becerilerinin farklı değişkenlerle karşılaştırılarak aralarındaki ilişkinin incelenmesidir.

Materyal ve Metot: Araştırmanın evrenini, Türkiye Profesyonel (Spor Toto Süper Lig, TFF 1. Lig –TFF 2. ile TFF 3.Ligler) ve amatör liglerden oluşan 14 takım oluşturmuştur. Araştırmada örneklem olarak Gaziantepspor, Gençlerbirliği, Samsunspor, Ankaragücü, B.B.Erzurumspor, Göztepe, Pendik Spor, 1461 Trabzonspor, Van Büyükşehir Belediye Spor, Tek 12 Mart Spor, Iğdır Aras Spor, Çarşamba Spor Atakum Bld. Spor, Yakutiye Spor ve Tatvan Gençlerbirliği Spor seçilmiştir. Çalışmaya daha önce belirlenen ve gönüllü olarak toplam 316 amatör ve profesyonel futbolcu katılmıştır. Çalışmada “Kişisel Bilgi Formu” kullanılarak katılımcıların demografik özellikleri, “Sporcuların Psikolojik Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” kullanılarak da diğer araştırma verileri toplanmıştır.

Sporcuların psikolojik becerilerini değerlendirme ölçeğinin türkçe geçerlik ve güvenilirliği Erhan ve arkadaşları tarafından yapılmıştır ve ölçek güvenilirlik katsayısı 0.85 olarak bulunmuştur. Yapılan çalışmada güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve 0.84 olarak bulunmuştur.

Bulgular: Katılımcılardan elde edilen verilere “IBM SPSS Statistics v21.0” yazılımı aracılığıyla çeşitli istatistiksel analizler uygulanmıştır. Katılımcı anket verilerinin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Veriler parametrik testler uygulanarak analiz edilmiştir.

Sonuç: Çalışma sonucunda araştırmaya dahil olan katılımcıların cinsiyet ve yaptığı spor tipi gibi değişkenlerle “Sporcuların Psikolojik Değerlendirme Ölçeği”nin bazı alt boyutlarının puanları arasında anlamlı farklılıklar saptanmıştır ve alt boyutları arasında da anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Amatör, Beceri, Psikolojik Beceri, Profesyonel, Spor.

ABSTRACT

Measuring Psychological Skill Levels of Amateur and Professional Football Players

Introduction and Aim: There are multiple factors in achieving success in sports. Individual psychological skill levels are also one of these factors. The aim of this research is to examine the relationship between the professional and amateur football players by comparing their psychological skills with different variables.

Material and Method: The scope of the research is consisted of 14 team formed by Turkey Professional leagues (Spor Toto Super League, Turkish Football Federation 1st League, Turkish Football Federation 2nd and 3rd League) and amateur leagues. Sample group of the research is selected as Gaziantepspor, Gençlerbirliği, Samsunspor, Ankaragücü, B.B. Erzurumspor, Göztepe, Pendik Spor, 1461 Trabzonspor, Van Büyükşehir Belediye Spor, Tek 12 Mart Spor, Iğdır Aras Spor, Çarşamba Spor Atakum Bld. Spor, Yakutiye Spor and Tatvan Gençlerbirliği Spor. There are total of 316 amateur footballers who participated voluntarily and were selected before. In this research; demographic characteristics of participants are collected by using "Personal Information Form" and other research data are collected by using "Evaluation Scale of Psychological Skills of Sportsmen".

The Turkish validity and reliability of the Evaluation Scales of The Psychological Skills of The Sportsmen were made by Erhan and his friends. The scale reliability coefficient is found as 0.85. In this research, the reliability coefficient is calculated and it is found as 0.84.

Result: Different statistical analyses are applied to the data obtained from the participants, by using "IBM SPSS Statistics v21.0" software. It is concluded that data of the survey applied to the participants show normal distribution. Data are analyzed by applying parametric tests.

Conclusion: As a result of the study, significant differences are found between variables such as gender, sport type of the participants in the survey and the scores of some sub-dimensions of the "Evaluation Scales of The Psychological Skills of The Sportsmen". It is also found that there are significant relationships between its sub-dimensions.

Keywords: Amateur, Professional, Psychological Skill, Skill, Sport.

1. GİRİŞ

Futbol, milyonlarca katılımcısı ve taraftarı olan dünyanın en popüler oyunudur. Asya, Avrupa, Afrika ve Güney Amerika'da en temel spordur. Popülarlığı ve finansal ilgiden dolayı en çok araştırılan takım sporudur¹.

Futbolda üst düzeyde bir sportif performansın elde edilmesi ve futbola özgü teknik becerilerin kaliteli yapılabilmesi; futbolcuların biyomotor özelliklerine bağlıdır. Oyuncunun dayanıklılık, kuvvet, sürat, çeviklik, esneklik, denge, beceri gibi motor özelliklerinin gelişimi spor dalına özgü yapılan çalışmalarla sağlanabilir².

Bu yetiler sağlam ve uzun süreli olarak teknik-taktik ve ruhsal verimlerin sergilenmesi için temel ön koşulları oluşturmaktadır³.

Günümüz futbolu, 10 veya 15 yıl geçmişe oranla oyuncudan oyuncuya dolaşan topun hızı ve futbolcunun kendi hareketleri bakımından daha hızlıdır⁴.

Futbol oyununun fiziksel ve fizyolojik ihtiyaçlarını ortaya çıkarmak için çeşitli bilimsel yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntemler aracılığı ile maç sırasında oyuncuların iş yükü ve ona eşlik eden fizyolojik cevapları tespit ve tahmin edilebilmektedir⁵.

Günümüz sporunda, fiziksel kapasitedeki mükemmellik, sportif performansı üst seviyelere çıkarmada tek başına yeterli görülmemektedir. Sporcunun bir de psikolojik kapasitesi vardır ve en az fiziksel yönü kadar önemsenmelidir. Duygusal yönden değişimler yaşayan sporcuların, fiziksel olarak hazır olmalarına rağmen beklenen başarıyı yakalayamamaları bu sebeple açıklanmaktadır⁶.

Sporcuların performanslarını arttırmak için yarışma öncesinde psikolojik hazırlığın tam olarak yapılması gerekmektedir. Performans durumlarını etkileyen olumsuz birçok faktör bulunmakta, bu faktörlerin tespit edilerek giderilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır⁷.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Profesyonel Futbolcular ile Amatör Futbolcuların Psikolojik becerilerinin incelenmesidir. Bu ankete katılan Futbolcuların Profesyonel-Amatör olarak ayrı ayrı Futbol oynamalarının psikolojik becerileri kıyaslanıp ortaya çıkarmaktır. Aynı zamanda, bu spordaki teknik gelişim ile bu gelişimlerde uygulanan sportif eğitim yöntemlerinin de incelenmesidir.

Problem ve Alt Problemler

Bu çalışmada şu soruya yanıt aranmaktadır.

Profesyonel ve amatör olarak futbol oynayan sporcuların yaş, spor yaşı, kulübün bulunduğu bölge, kulübün yer aldığı lig gibi değişkenlerin psikolojik becerileri üzerinde bir etkisi var mıdır?

Alt Problemler

1. Futbolcuların yaşının psikolojik beceri düzeyleri üzerine bir etkisi var mıdır?
2. Futbolcuların spor yaşının psikolojik beceri düzeyleri üzerine bir etkisi var mıdır?
3. Futbolcuların kulübün bulunduğu bölgeye göre psikolojik beceri düzeyleri üzerine bir etkisi var mıdır?
4. Futbolcuların kulübün yer aldığı lige göre psikolojik beceri düzeyleri üzerine bir etkisi var mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Futbol

Futbol, kendine özel yuvarlak bir topa ve iki takım arasında on birer kişiden oynanan bir takım sporudur. Dünyanın en popüler sporu olan Futbol; 200'ün üzerinde ülkede ve yaklaşık 200 milyona ulaşan bir oyuncu grubu tarafından oynanmaktadır.⁸

Futbol müsabakaları dikdörtgen şeklinde ve hem yapay hem de gerçek olmak üzere 2 farklı çimle kaplı sahada oynanır. Bu oyunun amacı ayakları ve vücudun belli yerlerini kullanarak (eller ve kollar hariç) rakip takımın kalesine gol atmaktır. Sadece, Kaleciler, ceza alanı olarak isimlendirilen bölgede topa el ile müdahale edebilirler. Futbol 'da uzun kenar olarak adlandırılan kısımdan saha dışına çıkması halinde (top hangi takımdan çıkmışsa karşı takım tarafından) taç atışı ile kısa kenar olarak adlandırılan kısımdan saha dışına çıkması halinde ise köşe vuruşu(oyuncunun, topu kendi kale çizgisi dışına çıkarması durumunda karşı taraf lehine kale çizgisi ile yan çizgisinin kesiştiği noktadan kullanılır) ya da aut atışı (topun rakip takım tarafından dışarı atılması halinde ceza sahası içinde bulunan kale sahası çizgisinden vuruş yaparak top tekrardan oyuna girer) ile oyun tekrardan başlar.⁹

Futbol; İkişer devreden 45'er dakika olmak üzere toplam 90 dakika olarak oynanmaktadır.90 dakika boyunca rakipten daha fazla gol atan takım müsabakayı kazanırken, gol sayıları eşit olması durumunda ise müsabaka berabere tamamlanır.

Organizasyon kurallarına göre 90 dakika berabere biten müsabakalarda 15'er dakikadan 30 dakika uzatma dakikası eklenir. Bu uzatma dakikalarında da eşitlik bozulmaması halinde penaltı atılarına geçilir ve müsabakanın galibi belirlenir.

M 300'l yıllarda Çin'de ortaya çıktığı bilinen ve günümüzdeki futbol ile belli benzerliklere sahip olan cuju, oynanma açısından futbola benzeyen ilk oyun olarak bilinir. Dünyanın değişik bölgelerinde futbol ile benzerlik gösteren oyunlar oynansa da modern futbol kuralları 1863 yılında ilk olarak Futbol Birliği tarafından sistemletirilmitir ve birçok değişikliğe uğrayarak günümüze kadar gelmiştir. Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği, futbolun uluslararası yönetim Őekliini belirler.^{10,11}

2.1.1. Futbolun Etimolojisi

İngilizce "foot" (ayak) ve "ball" (top) kelimelerinin birleşmesiyle oluşan "football" kelimesi Türkçeye 'de Futbol olarak geçmiştir. "Football" kelimesini İngilizcede taşımakta olan farklı futbol sporlarından ayırt etmek amacıyla, ağda futbolun ilk kurallarını belirleyen kurumun adı Futbol Birliğinden (İngilizce: The Football Association) yola çıkılarak "Association Football" (Birlik Futbolu) ifadesi kullanılır.^{12,13}

1880'lerde bazı ülkelerde Futbol'u tanımlamak amacıyla "soc" hecesine -er eki getirilmesi ile "soccer" kelimesi ortaya çıkmıştır. Günümüzde ise konuşma dili İngilizce olan ülkeler ise sadece "football" kelimesini kullanırlar. Bu kelime farklı dillere dağa değişik bir Şekilde girmiş ve bu Şekilde kullanılmıştır.¹⁴

2.1.2. Futbolun Tarihçesi

Milattan önceki zamanlarda futbola benzer oyunlarının kökeni dayandığı bilinmektedir. Günümüzde ise 1863 yılında İngiltere’de kurulan Futbol Birliğinin hazırladığı kurallar ile oluşturulmuştur.^{15,16}

Şekil 1. Song Hanedanı döneminde cuju adlı oyunu oynayan çocukları gösteren bir çizim.¹⁷

FIFA, MÖ 300’lü yıllarda Çin’de futbola benzeyen ve bilimsel kanıtları olan ilk oyunun askeri eğitim amacıyla oynanan cujuva olduğunu belirtmektedir. İçine kıl ve tüyle olmak üzere doldurulan deriden yapılan topun, iki bambu kamışıyla sabitlenen 30–40 cm yüksekliğindeki kalenin içine atılmasını amaçlayan bu oyunda sadece el ve kollar dışında vücudun her tarafı ile temas edilmesi mümkündür.¹⁷

Aradan geçen birkaç yüzyıl sonra Japonya’da, cununun izlerini taşıdığı ve ilk kez 644 yılında ortaya çıkan kemari adında bir oyun ortaya çıktı. Bu oyunun amacı, dairesel bir alan içerisinde futbolcuların topa ayakları ile vurarak topun yere düşmesini engellemek ve arkadaşına topu atmaktır.¹⁸

Avrupa’da ise Antik Yunanistan’da futbola benzeyen ‘episkiros’ adında bir oyun ortaya çıkmıştır. Vücudun her bölgesinin serbest olduğu bu oyunda oyuncular yine iki takım halinde ve rakibin alanının sonunda bulunan çizgiden geçirmeye çalışır. Bu oyunun bir diğer benzeri ise Roma İmparatorluğu döneminde “harpastum” adında bir oyun ile oynandı.^{19,20}

2.1.2. Orta Çağda Futbol

Şekil 2. Londra'da oynanan güruh futbolunu gösteren 1721 tarihli bir çizim.²¹

9.yüzyılda Nennius'un *Historia Brittonum* adlı eserinde , Orta Çağ Avrupa'sında top ile alakalı bir oyunun oynandığına dair ifadeler yer almaktadır. Ayrıca Galler’de çocukların top oynadığından söz edilmiştir. ²¹

İngiltere’de Komşu köyler ve kasabalar arasında güruh adı yerine bir futbolun oynandığı bilinmektedir. Bu oyunun amacı ise daha önceden belirlenen köy ve kasabanın bölgesine topu göndermekti. Bu oyunun bir diğer özelliği ise oyunda hiçbir kuralın olmayışıdır. Oyunda herhangi bir kişi sınırlaması yoktu ve yüzlerce insan aynı anda mücadele ediyordu. ²²

Kral II. Edward bu oyunda yaşanan olayları ve karışıklığı önlemek amacıyla 13 Nisan 1314'te İngiltere'de futbol oynanmasını yasaklamıştır. Bu yasağı Kral II. Edward' tan sonra gelen Hükümdarlarda devam ettirmiştir. İngiltere'de futbol yaklaşık olarak 300 yıl boyunca yasaklanmıştır.²³

Fransa'da grup futboluna benzer Soule cholle veya choule adlarıyla ifade edilen bir oyun olduğu rastlanmaktadır. Bu oyunun ilk verileri 1147 yılında olduğu bilinmektedir. İngiltere'de olduğu gibi Fransa'da da bu tür oyunların belirli bir süre yasaklandığı bilinmektedir.^{24,25,26}

İtalya'da ise Calcio Fiorentino adında bir oyun olduğu ve bu oyunun kökenleri çok eskiye dayansa da bu oyunun kurallarının 16.yüzyılda oluşturulduğu bilinmektedir. Bu oyunun amacı ise, topu rakip takımın kalesine göndermektir. Bu oyunda ise el ve ayak kullanmak serbestti. Üstte futbola benzediği belirtilen bütün oyunların FIFA nezdinde direk olarak bir ilişkisi olmadığını belirtmiştir.^{27,28}

2.1.3. Modern futbolun ortaya çıkışı ve yayılması

Şekil 3. 30 Kasım 1872'de, İngiltere ile İskoçya arasında gerçekleştirilen uluslararası ilk futbol maçına ait çizimler.²⁹

19.yüzyılın ortalarında Çağdaş futbolun temel kuralları, İngiltere’de bulunan özel okullarda farklı kurallar çerçevesinde oynandığı ve futbol biçimlerine dayandığı bilinmektedir. 1848 yılında Cambridge Üniversitesi'nde Shrewsbury , Rugby , Eton, Harrow ve Winchester adlı eğitim veren kurumların katıldığı ilk yazılı futbol kuralları yazılmıştır. Cambridge kuralları adı verilen bu yazılı eserin futbolun gelişimine etkili olduğu bilinmektedir.^{29,30}

Büyük bir topluluk tarafından kabul görmese de bazı maçlar bu kurallar çerçevesinde yapılmıştır. Yine 19.yüzyılın ortalarında bu kurallar çıktıktan sonra İngilizce konuşan ülkeler, okul veya üniversitelerden ayrılarak bağımsız olarak faaliyet göstermeye başlamıştı. Bu ülkeler kendi belirledikleri kurallara göre futbol oynamaya başlamıştı. Eski öğrenciler tarafından 1857 yılında kurulan Sheffield Football Club, 1867 yılında Futbol birliğinin kurulmasına temel hazırlamıştır.^{31,32}

Futbol için ilk geniş kapsamlı kurallar, 1863 yılında gerçekleştirilen toplantıdan sonra kurulan Futbol Birliği tarafından 1863 yılında düzenlenen toplantılar ile belirlendi. Son olarak yapılan bu toplantıda, önceki toplantıda karar alınan topun el ile müdahale edilmesi ve yapılan koşuların rakip takım sporcusunun bacağına vurularak engellenmesini içeren taslak halindeki kuralların iptal edilmemesi üzerine Blackheath'i kurumu bu birlikten ayrıldığını duyurdu. Kalan kulüpler ise başkanlığını Ebenezer Cobb Morley'in yaptığı toplantıda futbolun ilk on dört kuralını oluşturdu.Oluşturulan bu kurallar ile ilk maç Mortlake'te, Barnes ile birlik üyesi olmayan Richmond arasında gerçekleştirildi. Müsabaka beraberlik ile sonuçlandı.³³

Şekil 4. 1872 yılındaki ilk FA Cupfinalinde oynayan Royal Engineers kadrosu.³⁴

C. W. Alcock, İngiliz kulüplerinin katılımıyla gerçekleştirilen ilk futbol müsabakası olan FA Cup'u kurdu. Uluslararası olarak düzenlenen ilk yarışma ise 1872 yılında Glasgow kentinde İskoçya ile İngiltere arasında gerçekleştirildi ve müsabaka golsüz beraberlik ile sonuçlandı.³⁴

İlk futbol ligi ise 1888'de İngiliz Yöneticisi William McGregor tarafından kuruldu ve adı The Football League olarak belirlendi. Bu ligde 12 takım mücadele etti. Zaman ilerledikçe futbolun profesyonel anlamda ilk temelleri atıldı. Profesyonel futbolculuk 1885 yılında Futbol Birliği tarafından resmen tanındı.^{35,36}

Britanyalılar tarafından dünyaya yayılmaya başlamıştı. Güney Amerika'da 1967 de ilk futbol maçı Arjantin'de yaşayan Britanyalı işçiler tarafından oynandı. Aynı yıl Güney Amerika'daki ilk futbol kulübü Buenos Aires Football Club kuruldu.³⁷

Arjantin'de organize edilen Ulusal bir lig ile kıtada düzenlenen ilk futbol müsabakaları gerçekleşmiş oldu. Güney Afrika'daki Britanyalılar ülkenin ilk futbol organizasyonunu düzenlerken 1884 de ise ülkedeki ilk futbol organizasyonu düzenlendi.

American Football Association'ın organize ettiği ve Futbol Birliği kurallarının geçerli olduğu turnuva Amerika Birleşik Devletlerinin düzenlediği ilk organizasyon oldu. Futbolun artık Dünya'ya yayılmasından sonra futbolun kurallarını belirleyen kurum olan Uluslararası Futbol Birliği (IFAB) ; 1886 'da İrlanda Futbol Birliği, İskoçya, Galler'in Manchester'da düzenledikleri toplantı ile kuruldu.^{38,39,40,41}

1904'de Paris'te Uluslararası seviyede en üst yönetimi olan Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (kısaca FIFA) kuruldu. FIFA düzenlediği toplantı ile Futbol Birliği tarafından belirlenen kurallar ile hareket edeceğini duyurdu.^{42,43,44}

Dünyanın en popüler sporu olan Futbol, 21.yüzyıldan itibaren 300 Milyonu aşkın futbolcu tarafından oynanmaya başlamıştır.2007 yılında FIFA'nın yayınladığı raporlara göre Dünya üzerinde 350 milyonu aşkın kişinin futbol oynadığı belirtilmektedir. Yine aynı rapora göre Dünya çapında yaklaşık 310 bin Futbol kulübü, 2 milyona yakın futbol takımı, 900 bin civarında Futbol Hakemi olduğu ve 130 binin üzerinde profesyonel anlamda futbolcu olduğu belirtilmektedir.^{45,46,47,48,49}

2.2. Dünyada Futbol

Ülkelerin katılımıyla düzenlenen en büyük organizasyon olan Dünya Kupası, FIFA tarafından dört yılda bir olacak şekilde düzenlenmektedir. İlk olarak kıtasal olarak düzenlenen ve dünya çapında yaklaşık 200 ülkenin katıldığı elemeler sonucu 23 ülke ve Düzenleyen ülkenin katılımı ile toplam 24 ülke ile organize edilmektedir. 1900 Yaz Olimpiyatlarından itibaren sadece 1932 Yaz Olimpiyatları hariç faaliyet planında yer almıştır.

Olimpiyatlar, Dünya Kupası organizasyonu düzenlenmeden önce futbol açısından bakıldığında aynı statüde olduğu bilinmekteydi. İlk düzenlendiği zaman amatör olarak bu sporu yapan kişilerin de katıldığı organizasyonda 1984 Yaz Olimpiyatları ile birlikte sadece Profesyonel futbolcuların katılması için izin verildi.1992'de düzenlenen Yaz Olimpiyatların' da 23 yaş altı sporcuların oynamasına izin verilmiştir.1996'da düzenlenen Yaz Olimpiyatların' da ise 23 yaş üzeri 3 futbolcunun oynamasına izin verilmiştir.⁵⁰

Yalnızca Milli takımların katıldığı organizasyonlar değil Kulüp takımlarının da her yıl katıldığı organizasyonlar düzenlenmektedir. UEFA Şampiyonlar Ligi (UEFA), Copa Libertadores (CONMEBOL), CONCACAF Şampiyonlar Ligi (CONCACAF), CAF Şampiyonlar Ligi (CAF), AFC Şampiyonlar Ligi (AFC) ve OFC Şampiyonlar Ligi (OFC) bu organizasyonların en üst seviyeleridir. İkinci seviye olarak adlandırılan organizasyonlar da organize edilmektedir. Bunlar; UEFA Avrupa Ligi (UEFA), CAF Konfederasyon Kupası (CAF), AFC Kupası (AFC) ve Copa Sudamericana (CONCACAF)'dır. Birinci seviyedeki turnuvaları kazanan takımlar, FIFA Dünya Kulüpler Kupası'nda karşı karşıya gelir.⁵¹

2.3. Türklerde Futbol

Türklerin Futbol ile ilk olarak tanışması ile ilgili çok kaynak bulunmamaktadır. Kaşgarlı Mahmud tarafından yazılan "Divan-ı Lûgat-it Türk " adlı eserinde eski Türklerin toplum hayatında ki sportif top oyunları ile ilgili ciddi bilgiler olduğu bilinmektedir.⁵²

M.Ö 2000'de Çin'de olan Sarı İmparator döneminden 9.yüzyıla kadar futbol benzeri oynanan bir ayak oyunu olan Tsuh Küh oynanmıştır. "Divan-ı Lûgat-it Türk" de Türk devletlerinin spor ve oyun hayatı üzerinde zengin kaynaklar sunmaktadır. Bu eserde tepük, top yuvarlamak ve çöğen gibi kavramlardan söz edilmiştir.⁵³

Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan bu eserin ilk cildinde eski Türk boylarının Orta Asya'da Tepük adında bir atak topu oyunu oynadığına dair bilgi vardır."Tepük " oyunu oynanırken kullanılan malzemenin oval biçimde içi keçi kılı veya keçe sarılmak şartıyla ayakta sektirerek oynandığı yazılmıştır. Zamanla ciddi değişikliklere uğrayan top, içi hava ile doldurulmuş olduğuna dair bilgiler bulunmaktadır.^{54,55}

2.4. Futbolun Türkiye'ye Gelişi

Futbolun ülkemize gelişi Osmanlı İmparatorluğu döneminde ticaret limanlarında bulunan kentlerde yaşayan İngilizler tarafından olmuştur. Futbolun oynandığı ilk şehirler ise Selanik, İstanbul, İzmir'dir. Buralarda İngilizler futbol oynarken Rumlar'da onlara katılmış ve hem futbol ile ilgilenen kişiler hem de kulüplerin sayısı önemli oranda artmıştır.

Osmanlı'da 1875 yılında Selanik şehrinde ilk futbol müsabakasının oynandığı bilinmektedir. Bu tarihten sonra ise İzmir'de çayırlar başta olmak üzere futbol müsabakalarının oynandığı bilinmektedir. Müslüman gençlerin futbol oynamalarının hoş karşılanmayacağından Türklerin bu sporu yapmaları biraz daha geç olmuştur. Türklerin ilk futbol kulübü İngilizler tarafından kurulmuş ve adı "Football Club Smyrna" olmuştur. İstanbul'da ise 1895'de Kadıköy ve Moda'da oynanmıştır.^{56,57}

İstanbul'da yaşayan Rumlar da futbola ilgi duymasından dolayı burada futbol hızlı bir şekilde yayılmıştır.1897-1904 yılları arasında İzmir ve İstanbul karmaları dört kere maç yapmışlar ve maçların hepsini İzmir Karması kazanmıştır. İzmir karması ve Selanik karması 1906'da düzenlenen Ara Olimpiyata katılmıştır. Turnuvada İzmir Karması 2,Selanik Karması ise 3.olmuştur. İzmir karmasını İngilizler, Selanik karmasını ise Rumlar oluşturuyordu.

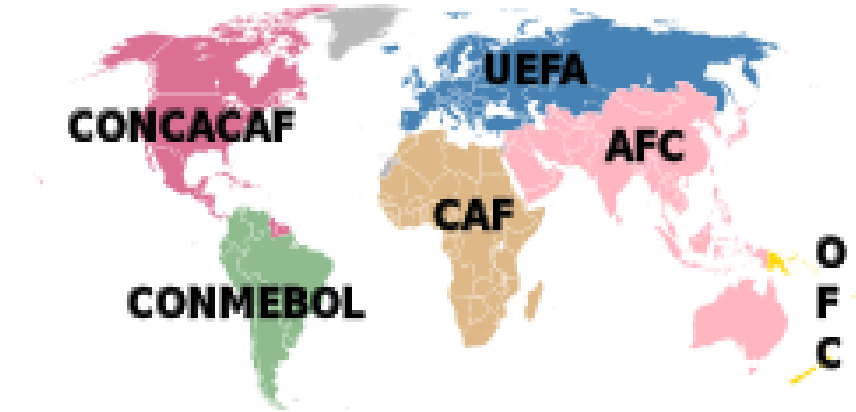
Futbol oynayan ilk Türk İzmir'de İngilizler ile aynı takımda oynayan "Selim Sırrı Tarcan" dır. Fakat kendisine "İlk Türk futbolcusu" diyemeyiz. Türklerin ilk futbolcusu ise Fuat Hüsnu Bey'dir. Fuat Hüsnu Bey, İstanbul'da İngilizlerden görererek bu branşa merak duymuş ve arkadaşları ile birlikte ilk Türk futbol takımını kurmuştur ve adını ise "Black Stocking" koymuştur. Fuat Hüsnu Bey'in önderliğinde kurulan takım ilk maçını Rumlar 'la oynamış ve müsabakayı 5-1 kaybetmiştir. Kurulan bu takımın ömrü ise çok uzun sürmemiştir.^{58,59}

"Black Stocking" adıyla kurulan kulübün ömrü çok sürmemesinden dolayı Türkler uzun süre futbol oynayamamıştır. Uzun süre Futbol oynanmamasına rağmen bu sporun cazibesi devam etmiştir. Ülkemizde kurulan ilk kulüp Galatasaray'dır.

Türkiye'de Futbol ligleri,

PROFESYONEL	AMATÖR
Spor Toto Süper Lig	Bölgesel Amatör Lig
TFF 1.Lig	Yerel Süper Amatör Lig
TFF 2.Lig	1.Amatör Lig
TFF 3.Lig	2.Amatör Lig

2.5. Dünyada Futbolu Yöneten Kurumlar

Kıtasal futbol konfederasyonlarına bağlı ülkelerin gösterildiği harita.

Bazı ülkeler, coğrafi olarak bulunduğu kıtanın dışındaki konfederasyonlara üyedir.

Futbol ve futsal, plaj futbolu gibi futbolla ilintili sporların uluslararası yönetim kurumu Uluslararası Futbol Federasyonları Birliğidir (kısaca FIFA). FIFA merkezi İsviçre'nin en büyük şehri Zürih'te yer alır. FIFA'ya bağlı olan altı bölgesel konfederasyon vardır.⁶⁰

- Asya: Asya Futbol Konfederasyonu (AFC)
- Afrika: Afrika Futbol Konfederasyonu (CAF)
- Avrupa: Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA)
- Kuzey, Orta Amerika ve Karayipler: Kuzey, Orta Amerika ve Karayipler Futbol Konfederasyonu (CONCACAF)
- Okyanusya: Okyanusya Futbol Konfederasyonu (OFC)
- Güney Amerika: Güney Amerika Futbol Konfederasyonu (CONMEBOL)

Bölgesel konfederasyonların dışında, ülke çapındaki futbol organizasyonlarını düzenleyen ulusal futbol federasyonları bulunmaktadır. Günümüzde FIFA ve bölgesel konfederasyonlara bağlı 209 ulusal futbol federasyonu bulunmaktadır. FIFA'ya bağlı olmayıp da kıtasal konfederasyonlara bağlı olan ulusal federasyonlar olduğu gibi, FIFA veya kıtasal konfederasyonla ile herhangi bir bağı olmayan federasyonlar da bulunmaktadır.^{60,61}

2.6. Futbolda Beceri

Futbolda beceri, doğru zamanda doğru yerde olma ve duruma göre doğru tekniği kullanabilme yeteneğidir. Bu tanıma göre beceri; futbolcunun hareketlerini doğru hedef ve daha az bir efor ile uygulayabilmesini, yeni ve her an değişkenlik gösteren oyun akışı içerisinde en uygun çözüm yolunu bulabilmesini, yeni hareketlerin kısa zaman içerisinde öğrenilmesini mümkün kılan bir özelliktir.⁶²

Oyuncunun saha testlerinden veya müsabakada ki düzeyinden çok daha karmaşıktır, oyuncunun fiziksel, fonksiyonel, kişisel ve algısal özelliklerini kapsar⁶³

2.7. Psikolojik Beceri

Sporculardan beklentilerin artması ile beraber sportif başarıyı etkileyebilecek her türlü unsur kapsamlı olarak incelenirken, sporcuların başarılarında fiziksel özellikler kadar psikolojik özelliklerin de etkili olduğu görüşü her geçen gün daha fazla önem kazanmıştır.⁶⁴

Psikolojik beceriler motivasyonu artıran yeteneklerin ortaya çıkmasını tetikleyen ve sporcunun başarısını artıran unsurlardır. Bu unsurların içinde hedef belirleme, imgeleme, kendi kendine konuşma, motive edici konuşma, düşüncenin yönünün değiştirilmesi, otojenik antrenman ve aşamalı gevşeme teknikleri korku ve stres gibi unsurların yanında bu unsurların zihinde canlanması ile yer almaktadır. Bu şekilde gelişen performansı en üst seviyeye çıkaran ve motivasyonu sağlayan unsurların birleşim noktası psikolojik becerilerin edinmesidir. Psikolojik beceri kavramı dünyada sportif verimi sağlayan en önemli yöntemlerden olmasına rağmen ülkemizde tam anlamı ile kullanılmadığı aşikârdır.

Psikolojik beceri olarak ön plana çıkan zihinde canlandırma antrenmanları, sporcuların yarışmadan önce yapacaklarını kontrol etmesini sağlayarak hangi durumda neler yapacağını planlamasında hazırlıklı olmasını sağlar. Sporcular için beklenmeyen durumlarda alternatif çözümler üretmesine yardımcı olur.

Psikolojik beceri olarak tanımlanan İçsel çalışmanın amacı sporcunun kendisiyle daha uyumlu olması, kendi içindeki gücü keşfetmesi, o güce inanması, spor hayatı boyunca gerçekten istediklerini tanımlaması, istediklerine ulaşmak için nasıl daha yaratıcı, daha güvenli ve daha doğal olabileceğine dair yardımcı olmasıdır. Sporcunun bilinçaltına güven duygusunun yerleştirilmesi zihin, vücut veruh'un bir bütün olarak ortaya çıkmasının sağlanması konusunda yapılan çalışmadır. Bu çalışma "İçsel koçluk" denilen dinamik bir sorgulama işlemidir. Sporcunun yalnızlık duygularını ve yeterliliğiyle ilgili şüphelere düştüğü zaman kendi olumlu içsel duygularına geri dönmesi içinde kullanılan bir çalışmadır.^{65,66}

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Araştırmanın Türü

Bu araştırma, Amatör ve Profesyonel futbolcuların Psikolojik becerilerinin incelenmesi süresi ve uygulama durumlarının belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma Erzurum il merkezinde bulunan Yüksek İrtifa Kamp merkezinde sezon öncesi kampa gelen Profesyonel Futbol kulüpleri ve Amatör lig kulüpleri olmak üzere toplam 316 futbolcuya yapılmıştır. Araştırma Mayıs- Eylül 2016 tarihleri arasında yürütülmüş olup Kasım 2016 tarihinde tamamlanmıştır.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini, Türkiye Profesyonel (Spor Toto Süper Lig, TFF 1. Lig – Spor Toto 2. ile 3.Ligler) ve Amatör liglerden oluşan 14 takım oluşturmuştur. Araştırmada örneklem olarak Gaziantepspor, Gençlerbirliği, Samsunspor, Ankaragücü, B.B.Erzurumspor, Göztepe, Pendik spor, 1461 Trabzonspor, Van Büyükşehir Belediye Spor, Tek 12 Mart Spor, Iğdır Aras Spor, Çarşamba spor Atakum Bld. Spor, Yakutiye Spor, Tatvan Gençlerbirliği Spor seçilmiştir. Çalışmaya daha önce belirlenen ve gönüllü olarak toplam 316 Amatör ve Profesyonel futbolcu katılmıştır. Bu araştırmada Power analizi sonucu güç 0.99 olarak hesaplanmıştır.

3.4. Araştırmanın Değişkenleri

Bağımsız değişkenler: Futbolcuların Yaş, Spor yaşı, Kulübünüzün bulunduğu Bölge ve Kulübünüzün bulunduğu kategori gibi sosyo demografik özellikleri ve Sporculuk süreci ve sporculuk sürecinin uygulanmasına ilişkin düşünce ve önerileri.

Bağımlı değişkenler: Futbolculuk sürecini bilme ve uygulamaya yönelik bilgi düzeyleri.

3.5. Veri Toplama Aracı

Araştırmacı, anketlerin uygulanacağı kulüplerdeki ilgili yöneticiler ile görüşüp gerekli izinleri aldıktan sonra kulüplere giderek sporculara anketin açıklamasını yaptıktan sonra sporcuların soruları sağlıklı bir şekilde cevaplamasına yardımcı olmuştur. Anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. Bunlar;

Kişisel Bilgi Formu: Kişisel bilgi formu, katılımcıların yaş, spor yaşı gibi özelliklerinin yanı sıra kulübünün bulunduğu kategori dalını belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Sporcuların Psikolojik Becerilerini Değerlendirme Ölçeği (ACSI-28): Ölçek (EK II.) Smith R, Schutz R, Smoll F ve Ptacek J (1995) tarafından sporcuların psikolojik becerilerini değerlendirmek için geliştirilmiş bir öz değerlendirme aracıdır. Sporcular için geliştirilen bu araç 28 maddeden, 7 alt boyuttan ve her alt boyut ise 4 maddeden oluşmaktadır. Toplam 28 maddeden oluşan ölçek 4'lülükert tipi ölçek yapısındadır.

Puanlama, ‘Hemen hemen hiç’, ‘Bazen’, ‘ Sık sık’ ve ‘Hemen hemen her zaman’ ifadelerine göre 0 ile 3 arasında puanlandırılmıştır. Ölçeğin 3.7.10.12.19 ve 23 numaralı soruları olumsuz olup ters numaralandırmaları gerekmektedir.

Alt boyutlar için puanlama 0 ile 12 arasında değişmekte ve ölçekten alınan puanın artması sporcunun psikolojik becerisinin iyi olduğunu göstermektedir.

Yedi alt boyut Smith R, Schutz R, Smoll F ve Ptacek J (1995) tarafından oluşturulup, Smith R ve Christensen D (1995) tarafından yorumlanmıştır. Bu yedi alt boyuta ait tanımlamalar ve madde örnekleri aşağıda verilmiştir.

Hedef Belirleme ve Mental Hazırlık: Bir sporcunun spesifik performans hedefleri belirleyip ve bu yönde çalışıp çalışmadığını ölçer.

Kişisel Bilgi Formu: Bu formda Sporcuların yaş, Spor yaşı, Oynadığı kulübün bölgesi ve kulübün bulunduğu kategoriye belirten toplam 4 soru bulunmaktadır.

3.7. Verilerin Toplanması

Araştırmacı, tüm Sporcuların oynadıkları kulüplerin sayılarını, ulaşılabilirlik durumlarını, antrenman çalışma çizelgelerini esas alarak kamp yaptıkları otellere ve kulüplerine giderek bizzat verilerini toplamıştır. Araştırmaya yönelik olarak gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra çalışmaya katılma konusunda gönüllü futbolculara form verilmiştir. Formların doldurulması 10-15 dakika sürmüştür.

3.8. Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistik olarak sayı, yüzde ve ortalama kullanılmıştır. Sorulara verilen doğru cevapların normal dağılıma uygunluğunun incelenmesi amacıyla yapılan normallik testi (Shapiro-Wilk) sonucuna göre doğru sayıları değişkenleri normal dağılım göstermemektedir.

Buna göre araştırmada parametrik olmayan test teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler; Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis H testi, Dunnet T3 Post Hoc testi, Korelasyon Analizi testleridir. Araştırmada anlamlılık seviyesi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

3.9. Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmanın yürütülebilmesi için Erzincan Üniversitesi Etik Kurulundan etik onayı alındıktan sonra (EK-III), sporculara çalışmanın amaç ve yararları, çalışmadaki rolleri açıklanmış olup sözel onamları alınmıştır. Araştırmaya katılacak bireylere, bireysel bilgilerinin başkalarına açıklanmayacağı konusunda güvence verilmiştir.

3.10. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Genellenebilirlik

Araştırma, Erzurum'a Sezon Başı Kampına gelen Amatör ve Profesyonel ve Erzurum'da Amatör olarak futbol oynayan futbol kulüpleri ile sınırlıdır. Bu nedenle araştırma sonuçları sadece bu gruba genellenebilir.

4. BULGULAR

Futbolcuların demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Futbolcuların demografik özellikleri

Değişken	Grup	f	%
YAŞ	18-22 Yaş	62	19.6
	23-28 Yaş	142	44.9
	29-33 Yaş	83	26.3
	34 Yaş ve üzeri	29	9.2
SPOR YAŞI	1-5 Yıl	24	7.6
	6-10 Yıl	105	33.2
	11-15 Yıl	159	50.3
	16 Yıl ve üzeri	28	8.9
KULÜBÜN BULUNDUĞU BÖLGE	Doğu	141	44.6
	Batı	91	28.8
	Kuzey	82	25.9
	Güney	2	0.6
KULÜBÜN YER ALDIĞI LİG	Süper Lig	97	30.7
	PTT 1. Lig	57	18
	2. Lig	110	34.8
	3. Lig	22	7
	Amatör	30	9.5
TOPLAM		316	100

Tablo 1 incelendiğinde futbolcuların yaşlarına göre %19.6’sı 18-22 yaş, %44.9’u 23-28 yaş, %26.3’ü 29-33 yaş ve %9.2’si 34 yaş ve üzeri, spor yaşlarına göre %7.6’sı 1-5 yıl, %33.2’si 6-10 yıl, %50.3’ü 11-15 yıl ve %8.9’u 16 yıl ve üzeri, kulübün bulunduğu bölgelerine göre %44.6’sı doğu, %28.8’i batı, %25.9’u kuzey ve

%0.6'sı güney, kulübün yer aldığı liglere göre %30.7'si süper lig, %18'i ptt 1. lig, 34.8'i2. lig, %7'si 3. lig ve %9.5'i amatör oldukları görülmektedir.

Futbolcuların yaş değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U testleri ile karşılaştırma sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Futbolcuların Yaş Değişkenine Göre Psikolojik Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Faktör	Grup	N	Min	Max	Medyan	Mean Rank	Chi-Square	P	Fark Olan Gruplar
Zorluklarla Baş Edebilme Yeteneği	18-22 yaş (1)	62	7	16	12	193.37	46.623	.000*	1-2*
	23-28 yaş (2)	142	7	16	10	122.62			2-3*
	29-33 yaş (3)	83	7	16	10	173.22			2-4*
	34 yaş ve üzeri (4)	29	7	13	13	217.50			
Öğrenmeye Açık Olabilme	18-22 yaş (1)	62	5	11	7.5	199.71	52.036	.000*	1-2*
	23-28 yaş (2)	142	3	12	7	157.86			1-3*
	29-33 yaş (3)	83	5	12	6	164.80			1-4*
	34 yaş ve üzeri (4)	29	5	10	5	55.53			2-4* 3-4*
Konsantrasyon	18-22 yaş (1)	62	7	14	10	166.23	26.518	.000*	1-2*
	23-28 yaş (2)	142	6	16	9	134.55			2-3*
	29-33 yaş (3)	83	7	14	9	172.06			2-4*
	34 yaş ve üzeri (4)	29	7	12	12	220.45			3-4*
Güven ve Başarı Motivasyonu	18-22 yaş (1)	62	5	13	11	180.98	74.310	.000*	1-2*
	23-28 yaş (2)	142	5	16	8	113.62			1-4*
	29-33 yaş (3)	83	8	13	11	189.18			2-3*
	34 yaş ve üzeri (4)	29	7	13	13	242.38			2-4* 3-4*
Hedef Belirleme ve Mental Hazırlık	18-22 yaş (1)	62	8	15	12	193.10	24.998	.000*	1-2*
	23-28 yaş (2)	142	5	15	10	131.84			2-3*
	29-33 yaş (3)	83	7	15	10	171.19			2-4*
	34 yaş ve üzeri (4)	29	7	13	11	178.76			
Baskı altında İyi Performans Gösterebilme	18-22 yaş (1)	62	4	16	11	178.66	63.762	.000*	1-2*
	23-28 yaş (2)	142	6	16	8	115.86			1-4*
	29-33 yaş (3)	83	6	16	11	192.83			2-3*
	34 yaş ve üzeri (4)	29	8	16	14	225.97			2-4*
Endişelerden Kurtulmak	18-22 yaş (1)	62	2	7	4	175.05	51.063	.000*	1-2*
	23-28 yaş (2)	142	0	8	3	145.03			1-3*
	29-33 yaş (3)	83	1	8	2	133.49			1-4*
	34 yaş ve üzeri (4)	29	0	7	7	260.66			2-4* 3-4*

Genel	18-22 yaş (1)	62	52	90	64	196.06			1-2*
Psikolojik	23-28 yaş (2)	142	47	90	57	115.56			2-3*
Beceri Düzeyi	29-33 yaş (3)	83	49	90	60	181.69	61.475	.000*	2-4*
	34 yaş ve üzeri (4)	29	51	77	75	222.09			

*p<.05

Tablo 2 incelendiğinde, yaş değişkenine göre futbolcuların psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak p<.05 düzeyinde anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Futbolcuların spor yaşı değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U testleri ile karşılaştırma sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

	1-5 yıl (1)	24	0	7	2	83.02			1-2*
	6-10 yıl (2)	105	1	8	4	168.03			1-3*
Endişelerden	11-15 yıl (3)	159	2	8	3	143.30	71.340	.000*	1-4*
Kurtulmak	16 yıl ve üzeri		2	7					2-3*
	(4)	28			7	273.77			2-4*
									3-4*
	1-5 yıl (1)	24	51	76	58	137.94			1-2*
Genel	6-10 yıl (2)	105	49	90	68	194.75			1-4*
Psikolojik	11-15 yıl (3)	159	47	90	57	126.42	51.214	.000*	2-3*
Beceri Düzeyi	16 yıl ve üzeri		48	77					3-4*
	(4)	28			75	222.34			

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde, spor yaşı değişkenine göre futbolcuların psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak p<.05 düzeyinde anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Futbolcuların kulüplerinin bulunduğu bölge değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U testleri ile karşılaştırma sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Futbolcuların Kulübün Bulunduğu Bölge Değişkenine Göre Psikolojik Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Faktör	Grup	N	Min	Max	Medyan	Mean Rank	Chi-Square	P	Fark Olan Gruplar
Zorluklarla Baş Edebilme Yeteneği	Doğu (1)	141	7	16	10	129.78	50.047	.000*	1-2* 2-3*
	Batı (2)	91	7	16	12	218.13			
	Kuzey (3)	82	7	16	10	139.52			
	Güney (4)	2	13	13	13	248.50			
Öğrenmeye Açık Olabilme	Doğu (1)	141	5	12	7	162.88	55.184	.000*	1-2* 1-3* 2-3*
	Batı (2)	91	3	11	8	202.18			
	Kuzey (3)	82	3	12	6	105.84			
	Güney (4)	2	5	5	5	21.50			
Konsantrasyon	Doğu (1)	141	6	16	9	132.71	41.137	.000*	1-2* 1-3* 2-3*
	Batı (2)	91	7	14	12	206.81			
	Kuzey (3)	82	7	14	9	147.34			
	Güney (4)	2	12	12	12	236.00			
Güven ve Başarı Motivasyonu	Doğu (1)	141	5	16	10	134.73	20.288	.000*	1-2* 1-3*
	Batı (2)	91	6	13	12	173.15			
	Kuzey (3)	82	7	13	11	180.37			
	Güney (4)	2	13	13	13	271.00			
Hedef Belirleme ve Mental Hazırlık	Doğu (1)	141	5	15	10	142.04	58.620	.000*	1-2* 2-3*
	Batı (2)	91	7	15	11	216.65			
	Kuzey (3)	82	7	15	10	120.78			
	Güney (4)	2	11	12	11.5	219.25			
Baskı altında İyi Performans	Doğu (1)	141	4	16	10	131.77	24.112	.000*	1-2* 1-3*
	Batı (2)	91	8	16	12	183.01			

Gösterebilme	Kuzey (3)	82	7	16	11	175.06			
	Güney (4)	2	14	14	14	248.50			
Endişelerden Kurtulmak	Doğu (1)	141	0	8	4	176.86			
	Batı (2)	91	2	8	4	167.61			
	Kuzey (3)	82	1	7	2	113.45	33.404	.000*	1-2*
	Güney (4)	2	7	7	7	297.00			
	Doğu (1)	141	47	90	58	133.19			
	Batı (2)	91	51	90	70	202.31			
Genel Psikolojik Beceri Düzeyi	Kuzey (3)	82	48	90	59	151.17	34.400	.000*	2-3*
	Güney (4)	2	75	76	75.5	249.75			

*p<.05

Tablo 4 incelendiğinde, kulübün bulunduğu bölge değişkenine göre futbolcuların psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak p<.05 düzeyinde anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Futbolcuların kulüplerinin yer aldığı lig değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U testleri ile karşılaştırma sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Futbolcuların Kulübün Yer Aldığı Lig Değişkenine Göre Psikolojik Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Faktör	Grup	N	Min	Max	Medyan	Mean Rank	Chi-Square	P	Fark Olan Gruplar	
Zorluklarla Baş Edebilme Yeteneği	Süper Lig (1)	97	7	16	12	202.47	117.584	.000*	2-	
	PTT 1. Lig (2)	57	7	14	7	61.37			3*	
	2. Lig (3)	110	7	16	10	144.19			1-2*	2-
	3. Lig (4)	22	13	13	13	248.50			1-3*	4*
	Amatör (5)								1-4*	2-
		30	7	16	11	187.37		1-5*	5*	
									3-	
									4*	
									3-	
									5*	
Öğrenmeye Açık Olabilme	Süper Lig (1)	97	3	12	8	213.26	98.852	.000*	2-	
	PTT 1. Lig (2)	57	3	12	7	138.67			3*	
	2. Lig (3)	110	5	11	6	139.86			1-2*	2-
	3. Lig (4)	22	5	5	5	21.50			1-3*	4*
	Amatör (5)		5	11					1-4*	2-
		30			7	187.93		1-5*	5*	
									3-	
									4*	
									3-	
									5*	
Konsantrasyon	Süper Lig (1)	97	7	16	11	198.07	86.634	.000*	2-	
	PTT 1. Lig (2)	57	6	14	7	82.91			3*	
	2. Lig (3)	110	7	14	9	137.91			1-2*	2-
	3. Lig (4)	22	12	12	12	236.00			1-3*	4*
	Amatör (5)								1-4*	2-
		30	7	14	11	192.83		1-5*	5*	
									3-	
									4*	
									3-	
									5*	
Güven ve Başarı Motivasyonu	Süper Lig (1)	97	5	16	11	192.16	107.223	.000*	2-	
	PTT 1. Lig (2)	57	6	13	7	74.04			3*	
	2. Lig (3)	110	6	13	10	140.73			1-2*	2-
	3. Lig (4)	22	13	13	13	271.00			1-3*	4*
	Amatör (5)								1-4*	2-
		30	6	13	11	192.82		1-5*	5*	
									3-	
									4*	
									3-	
									5*	
Hedef Belirleme ve	Süper Lig (1)	97	5	15	12	215.62	89.016	.000*	1-2*	2-
	PTT 1. Lig (2)	57	7	15	8	92.29			1-3*	3*

Mental	2. Lig (3)	110	7	15	10	128.61		1-4*	2-
Hazırlık	3. Lig (4)	22	10	13	11	198.64		1-5*	4*
	Amatör (5)		8	15					2-
		30			10.5	179.77			5*
									3-
									4*
									3-
									5*
	Süper Lig (1)	97	6	16	11	191.40			2-
	PTT 1. Lig (2)	57	7	16	8	80.70			3*
	2. Lig (3)	110	4	16	11	139.33		1-2*	2-
Baskı altında	3. Lig (4)	22	14	14	14	248.50	90.866 .000*	1-3*	4*
İyi Performans	Amatör (5)							1-4*	2-
Gösterebilme		30	8	16	11.5	204.23		1-5*	5*
									3-
									4*
									3-
									5*
	Süper Lig (1)	97	0	8	4	173.89			2-
	PTT 1. Lig (2)	57	2	8	5	197.40			3*
	2. Lig (3)	110	1	7	2	96.95		1-2*	2-
Endişelerden	3. Lig (4)	22	7	7	7	297.00	121.851 .000*	1-3*	4*
Kurtulmak	Amatör (5)		1	7				1-4*	2-
		30			4.5	158.97		1-5*	5*
									3-
									4*
									3-
									5*
	Süper Lig (1)	97	48	90	64	209.61			2-
	PTT 1. Lig (2)	57	47	75	49	69.72			3*
	2. Lig (3)	110	50	90	57	133.65		1-2*	2-
Genel	3. Lig (4)	22	74	77	75	245.45	116.099 .000*	1-3*	4*
Psikolojik	Amatör (5)		49	90				1-4*	2-
Beceri Düzeyi		30			62.5	189.28		1-5*	5*
									3-
									4*
									3-
									5*

*p<.05

Tablo 5 incelendiğinde, kulübün yer aldığı lig değişkenine göre futbolcuların psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

5. TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı; profesyonel futbolcular ile amatör futbolcuların psikolojik becerilerinin farklı değişkenlerle karşılaştırılarak aralarındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışmaya daha önce belirlenen ve gönüllü olan amatör ve profesyonel futbolcular katılmışlardır. Çalışmada “Kişisel Bilgi Formu” kullanılarak katılımcıların demografik özellikleri, “Sporcuların Psikolojik Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” kullanılarak diğer araştırma verileri toplanmıştır.

Çalışmaya katılan futbolcuların yaş, spor yaşı, kulüplerinin bulunduğu bölge ve kulüplerinin bulunduğu kategori gibi sosyo demografik özellikleri, sporculuk süreci, sporculuk sürecinin uygulanmasına ilişkin düşünce ve önerileri incelenmiştir. Aynı zamanda futbolculuk sürecini bilme ve uygulamaya yönelik bilgi düzeyleri de araştırılmıştır.

Katılımcıların yaş değişkenlerine göre psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Yaş değişkenine göre futbolcuların psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2).

Aksu (2016), yapmış olduğu araştırmaya göre futbol hakemlerinin yaş ile özgüven düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu belirtmiştir.

Koç (2004), araştırmasının sonucunda; “profesyonel futbolcuların yaşlarının arttıkça durumluk kaygı düzeylerini etkileyen faktörlerden daha düşük düzeyde etkilendikleri ve duygularına daha fazla hakim oldukları” tespit etmişlerdir.

Başoğlu (2007), yapmış olduğu bir çalışmada yaş ile özgüven arasında anlamlı bir fark olmadığını bildirmişlerdir⁶⁸. Bensiz (2016), çalışmasında, araştırma grubunun yaş değişkenine göre liderlik davranışlarından herhangi bir alt boyutta istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını bildirmişlerdir⁶⁹. Yaşları arttıkça algıladıkları antrenör davranışlarının herhangi bir alt boyutunda negatif ya da pozitif yönde bir ilişkiye rastlanamamıştır.

Yücel (2003), taekwondocular üzerinde yaptığı çalışmada, sporcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin düşüklüğünün veya yüksekliğinin deneklerin yaşlarına bağlı olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Spor yaşı değişkenine göre futbolcuların psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir (Tablo 3). Çalışmamızda katılımcıların spor yaşı değişkenlerine göre psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Yücel (2003), taekwondocular üzerinde yapmış olduğu çalışmada; Sporcuların biyolojik yaşları, antrenman yaşları, cinsiyeti, ailesinin eğitim düzeyi, müsabakalara katılım düzeyleri ve yetiştikleri çevre ile durumluk kaygı ve sürekli kaygı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır⁷⁰.

Gökkaya (2017) psikolojik beceri kıstası olarak özgüvenin, elit sporcular performansına katkısını belirlemek için Boks Milli Takımı üzerinde yaptığı araştırmada özgüven düzeylerinin yaşa göre anlamlı bir fark olmadığını bildirmiştir.⁷¹

Kulübün bulunduğu bölge değişkenine göre futbolcuların psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4). Çalışmamızda katılımcıların kulüplerinin bulunduğu bölge değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Kulübün yer aldığı lig değişkenine göre futbolcuların psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında istatistiksel olarak $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir (Tablo 5). Çalışmamızda katılımcıların kulüplerinin yer aldığı lig değişkenine göre psikolojik beceri düzeylerinin tüm faktörlerinde ve genel düzeylerinde gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Problem çözme becerisi ile ilgili yapılan bir çalışmada, Kara Harp Okulu öğrencilerinin problem çözme beceri algıları ile problem çözme yaklaşım biçimlerinin sınıf değişkeni açısından farklılık gösterip göstermediğini incelemiştir ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır⁷².

Sporcuların algıladıkları pozitif geribildirim davranışı puanı diğer bir çalışmada profesyonel Türk futbolcuları için $3,63\pm 0,74$ olarak belirtilmiştir⁷³. Türksoy ve Şarkıcı (2003) ise 12-14 yaş futbolcularda bu değer $3,97\pm 0,63$ olduğunu belirtmişlerdir⁷⁴.

Konter (2016), Pozisyonlarla ilgili araştırmalara bütünüyle bakıldığında hiçbir pozisyonun diğerinden daha önemli olduğu sonucu çıkarılmamaktadır. Araştırma sonuçları oynanılan pozisyonun önemi olmaksızın takımında bazı bazı oyuncuların diğerlerine göre daha baskın (dominant) olabildiğini göstermektedir. Bu oyuncuların daha ağırlıklı olarak, özellikle merkezi orta saha alanındaki pozisyonlarda bulunmaları bir dereceye kadar normal görülebilir. Ancak pozisyonlarla ilgili psikolojik becerilerin genellenmesi oldukça güçtür, Çünkü bir takımında ki dominant oyuncu santrafor (hücum pozisyonu) karşı takımdakinin ise stoper (savunma pozisyonu) olabilir.⁷⁵

Pargman (1996), Kaptan olup-olmama ile imgeleme, baskı altında doruk performans ortaya koyma, stresle başa çıkma ve karşılaşma kaygısı gibi becerilerde anlamlı farklılıkların çıkmamasının diğer bir nedeni de, kaptanların daha çok teknik direktörler tarafından seçilmesi ve teknik direktörlerin kaptanlık seçimi ile oyuncuların kaptanlık seçimleri arasında görüşlerin bütünüyle uyumlu düşmemesinden kaynaklanabilir.⁷⁶

Goldber (1998), Ulusal takımlarda oynama ve üst düzeyde futbol liglerinde oynamanın, gelişmiş fiziksel, teknik, taktik ve psikolojik becerilerle meydana geldiği bilinmektedir.⁷⁷

Rogge (2004), Sporcuların, diğer bazı meslek gruplarında olduğu gibi yüksek iletişim becerilerine sahip olmaları beklenen bir durumdur çünkü sporun iletişim engellerini kaldırdığı, özgüveni geliştirdiği sağlıklı davranışlar ve yaşam becerileri öğrettiği bilinmektedir.⁷⁸

Culotta-Hackenberg ve arkadaşları (2002), Profesyonel futbolcuların, sosyal normlara uyum düzeyleri (düşük, orta, yüksek) ile empatik düşünce puan ortalamaları incelendiğinde, sosyal normlara uyum düzeyi “düşük” olan futbolcular ile “orta” düzeyde olan futbolcular arasında; sosyal normlara uyum düzeyi “orta” olanlarla “yüksek” olanlar arasında ve yine sosyal normlara uyum düzeyi “düşük” olanlarla “yüksek” olan futbolcular arasında empatik düşünce bakımından fark bulunmaktadır. Sosyal normlara uyum, oyundan sonra rakibin elini sıkmak, rakibin iyi performansının farkında olmak, iyi bir kaybeden olabilmek gibi davranışları içerdiğinden empatik düşünce boyutu ile yakından ilgilidir. Empatik düşünce, diğerinin üzüntüsüne tanık olunması durumunda bireyin üzüntü ve rahatsızlık hissetmesine ilişkin gösterdiği tepkidir. Empatik düşünce, diğerlerine ilgi ve duyarlılığı yansıtmaktadır.⁷⁹

Kreiner-Phillips ve arkadaşları (1993), Daha iyi performansa sahip olanların üst liglere ve ulusal takımlara kadar yükseleceğinin ileri sürülebileceği gibi, üst liglerde ve ulusal takımlarda yer alan futbolcuların daha iyi performans ortaya koyacakları da beklenen bir durumdur. Benzer şekilde, ulusal takımlarda oynamada istikrara sahip olanlarla olmayanların, başarı ve performans ölçütlerinde farklılaşacağı düşünülebilir.⁸⁰

Ganellen ve Blaney göre, kişilik özellikleri bireyin sosyal çevreyle etkileşimini etkilemekte, diğer taraftan sosyal çevreyle kurulan ilişkiler de kişilik üzerinde etkiye sahip olmaktadır.

Bu bağlamda bir kişilik özelliği olan psikolojik dayanıklılık ile sosyal destek birbirleriyle ilişkili olan iki kavram olarak ele alınmaktadır. Sosyal destek psikolojik dayanıklılığı güçlendirmektedir. Bireyin aile içinde ve aile dışında elde ettiği sosyal destek, karşılaştığı stresli durumu ve olası olumsuz sonuçlarını denetim altına almasını, bireye sorunlar karşısında yalnız olmadığı duygusunu sağlayarak geleceği daha olumlu algılamasına neden olmaktadır. Böylece bireyin psikolojik dayanıklılık düzeyi artmakta ve olumsuz yaşam koşulları karşısında kendini daha çabuk toparlayabilmektedir. Öte yandan bireyin psikolojik dayanıklılık düzeyinin yüksek olması sosyal destek kaynaklarını harekete geçirmesine yardımcı olmaktadır.⁸¹

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak, Tablo 1 incelendiğinde futbolcuların yaşlarına göre %19.6'sı 18-22 yaş, %44.9'u 23-28 yaş, %26.3'ü 29-33 yaş ve %9.2'si 34 yaş ve üzeri, spor yaşlarına göre %7.6'sı 1-5 yıl, %33.2'si 6-10 yıl, %50.3'ü 11-15 yıl ve %8.9'u 16 yıl ve üzeri, kulübün bulunduğu bölgelerine göre %44.6'sı doğu, %28.8'i batı, %25.9'u kuzey ve %0.6'sı güney, kulübün yer aldığı liglere göre %30.7'si süper lig, %18'i ptt 1. lig, 34.8'i 2. lig, %7'si 3. lig ve %9.5'i amatör oldukları görülmektedir.

Yapılan çalışmada elde ettiğimiz bulgular dahilinde yapılacak öneriler; Her sene sağlık kontrolünden geçen futbolcularda zihinsel, ruhsal ve psikolojik performans da ölçülmelidir. Fakat amatör düzeyde ki sporculara bu ölçümlerin yapılması oldukça zor olup ve bu ölçümlerin yapılması önemli bir süreçtir. Form düşüklüğü yaşayan futbolcudaki aşırı stresli ya da psikolojik bir durum olup olmadığı düşünülmelidir. Bir uzmana yönlendirilip yardım alması sağlanmalıdır. Futbolculara stres ve psikolojik yönetimi eğitimi altında mutlaka destek verilmelidir. Yönetim ve teknik kadroya bu konuda formasyon eğitimi kazandırılmalıdır.

7. KAYNAKLAR

1. "Brian Moore: South Africa World Cup besmirched 'beautiful' game" . The Daily Telegraph.
2. Pelé, Fish, Robert L. ve Messing, Shep (2007) . *My Life and the Beautiful Game: The Autobiography of Pelé*. v.
3. "Why is football the global game?" .(2002)
4. "In a globalised world, the football World Cup is a force for good" (İngilizce). The Conversation.
5. "Futbol". [etimolojiturkce.com.
https://web.archive.org/web/20141201185524/http://www.etimolojiturkce.com/kelime/futbol](https://web.archive.org/web/20141201185524/http://www.etimolojiturkce.com/kelime/futbol).
6. Mazumdar, Partha. "The Yanks are Coming: A U.S. World Cup Preview" p.26-27
7. Ekblom, Björn (1994) (İngilizce). Handbook of sports medicine and science, Football (soccer)..
8. "Brian Moore: South Africa World Cup besmirched 'beautiful' game" *The Daily Telegraph*.
<https://web.archive.org/web/20141126195423/http://www.telegraph.co.uk/sport/football/world-cup/7890542/Brian-Moore-South-Africa-World-Cup-besmirched-beautiful-game.html>. Erişim tarihi: 29 Kasım 2014
9. Pelé; Fish, Robert L. ve Messing, Shep (2007) . *My Life and the Beautiful Game: The Autobiography of Pelé*. ss. v. ISBN 9781602391963.
10. "Why is football the global game?"Britain, the home of Football"
11. "In a globalised world, the football World Cup is a force for good" p.94-97
12. Mazumdar, Partha. "The Yanks are Coming: A U.S. World Cup Preview" ABD'nin Londra Büyükelçiliği.
<https://web.archive.org/web/20131110175014>
<http://www.usembassy.org.uk/rss/transcripts/worldcup2006a.html>.

13. Ekblom, Björn (1994) (İngilizce). Wiley-Blackwell. ss. 1. "History of Football". FIFA. 6 Ekim 2014 tarihinde [kaynağından](https://web.archive.org/web/20141006153419/http://www.fifa.com/classicfootball/history/the-game/origins.html) arşivlendi. <https://web.archive.org/web/20141006153419/http://www.fifa.com/classicfootball/history/the-game/origins.html>.
14. He, Jin (2001) (İngilizce). *An Analysis of Zhan Guo Ce*. Peking University Press. ss. 59-82. ISBN 7-301-05101-8.
15. Witzig, Richard (2006) (İngilizce). *The Global Art of Soccer*. CusiBoy Publishing. ss. 5. ISBN 9780977668809. <http://books.google.co.uk/books?id=H2T0ZD5S86QC&pg=PA5&dq=kemari#v=onepage&q=kemari&f=false>.
16. Guttmann, Allen ve Thompson, Lee Austin (2001) (İngilizce). *Japanese sports: a history*. University of Hawaii Press. ss. 26-27. ISBN 9780824824648. <http://books.google.co.uk/books?id=lbOau1trIMMC&pg=PA34&dq=kemari#v=onepage&q=kemari&f=false>.
17. Thibert, Jacques ve Réthacker, Jean-Philippe; ss. 13
18. Katzembah, J., Smith, D., **The Wisdom Of Teams: Creating The High Performance Team Boston**: 1993, p. 175, Harvard Business Scholl Pres.
19. Somali V., **Teknik ve Taktik Yönleriyle Futbol Tarihi**, İstanbul, 1989, s.48, İnkılap Kitapevi
20. Gençlik Spor, **Geçmişten Günümüze Spor Toto**, Mart, 2001, Yıl.1, Sayı.2, s.25,.
21. "history of Football – Britain, the home of Football" . FIFA. 1 Temmuz 2007 tarihinde [kaynağından](http://wayback.archive.org/web/20070701210540/http://www.fifa.com/classicfootball/history/game/historygame2.html) arşivlendi. <http://wayback.archive.org/web/20070701210540/http://www.fifa.com/classicfootball/history/game/historygame2.html>. Erişim tarihi: 26 Kasım 2014.
22. Orejan, Jaime (2011). *Football/Soccer: History and Tactics*. McFarland & Company. ss. 18. ISBN 978-0-7864-4784-8.
23. Magee, Jonathan; Caudwell, Jayne; Liston, Kate ve diğ., ed. (2007) (İngilizce). *Women, Football and Europe: Histories, Equity and Experience*. Meyer & Meyer Sport. ss. 6.
24. Jusserand, Jean-Jules (1901) *Le sport et les jeux d'exercice dans l'ancienne France*. ss. 266. <https://archive.org/details/lessportsetjeuxd00juss>.

25. Jusserand, Jean-Jules (1901) *Le sport et les jeux d'exercice dans l'ancienne France*. ss. 272. <https://archive.org/details/lessportsetjeuxd00juss>.
26. Halpern, J. (Ağustos 2008). "Balls and Blood" *Sports Illustrated* (109. sayı): ss. 42.
27. Bardi, Cosimo (1580) *Discorso sopra il giuoco del calcio fiorentino del Puro Accademico Alterato*. Floransa.
28. "Cambridge... the birthplace of football?!" . BBC. 22 Eylül 2009. 31 Ağustos 2013 tarihinde [kaynağından](https://web.archive.org/web/20130831200813/http://www.bbc.co.uk/cambridgeshire/content/articles/2006/06/09/cambridge_football_rules_parkers_piece_feature.shtml) arşivlendi. https://web.archive.org/web/20130831200813/http://www.bbc.co.uk/cambridgeshire/content/articles/2006/06/09/cambridge_football_rules_parkers_piece_feature.shtml.
29. Searby, Peter (1997) . *A History of the University of Cambridge: 1750-1870*. III. cilt. Cambridge University Press. ss. 669. ISBN 0521350603.
30. Harvey, Adrian; , *Football and Europe: Histories, Equity and Experience* ss. 126
31. Winner, David (28 Mart 2005). "The hands-off approach to a man's game" (İngilizce). *The Times* (Londra). <http://www.timesonline.co.uk/article/0,,27-1544006,00.html>..
32. "History of the FA". Football Association (FA). 22 Aralık 2008 tarihinde [kaynağından](http://wayback.archive.org/web/20081222084146/http://www.thefa.com/TheFA/TheOrganisation/Postings/2004/03/HISTORY_OF_THE_FA.htm) arşivlendi. http://wayback.archive.org/web/20081222084146/http://www.thefa.com/TheFA/TheOrganisation/Postings/2004/03/HISTORY_OF_THE_FA.htm.
33. Slade, Michael J. (2013) . *The History of the English Football League: Part One-1888-1930*. Strategic Book Publishing. ss. 88. ISBN 1625161832.
34. "The History Of The Football League". Football League. 22 Eylül 2010. 1 Mayıs 2011 tarihinde [kaynağından](http://wayback.archive.org/web/20110501121005/http://www.football-league.co.uk/page/History/HistoryDetail/0,,10794~1357277,00.html) arşivlendi. <http://wayback.archive.org/web/20110501121005/http://www.football-league.co.uk/page/History/HistoryDetail/0,,10794~1357277,00.html>. Erişim tarihi: 4 Mart 2011.
35. Kerrigan, Colm (2005) . *Teachers and Football: Schoolboy Association Football in England, 1885-1915*. Psychology Press. ss. 35.

36. Guttmann, Allen (2007) . *Sports: The First Five Millennia*. University of Massachusetts Press. ss. 169
37. Iwanczuk, Jorge (1992) (İspanyolca). *Historia del Fútbol Amateur en la Argentina*. Autores Editores.
38. Pears, Tim (4 Haziran 2006). "Salvation army" *The Guardian*. 25 Ekim 2014 tarihinde [kaynağından](https://web.archive.org/web/20141025210718/http://www.theguardian.com/sport/2006/jun/04/worldcup2006.football3) arşivlendi. <https://web.archive.org/web/20141025210718/http://www.theguardian.com/sport/2006/jun/04/worldcup2006.football3>.
39. Blades, Jack (1998) . *The Rainbow Game: A Random History of South African Soccer*. Lanseria: JRA Bailey. ss. 14. ISBN 978-0-620-22479-6.
40. Murray, C. K. (1910). "History and Progress of the AFA" (İngilizce). *Official Association Foot Ball Guide*: ss. 27.
41. Harvey, Adrian; ss. 237
42. "The IFAB: How it works". FIFA. <http://web.archive.org/web/20150319043248/http://www.fifa.com/aboutfifa/organisation/ifab/aboutifab.html>.
43. Wahl, Alfred (1990) *La balle au pied: Histoire du football*. Paris: Éditions Gallimard.
44. "Overview of Soccer". Encyclopædia Britannica. 12 Haziran 2008 tarihinde [kaynağından](http://web.archive.org/web/20080612123410/http://www.britannica.com/EBchecked/topic/550852/football) arşivlendi. <http://web.archive.org/web/20080612123410/http://www.britannica.com/EBchecked/topic/550852/football>. Erişim tarihi: 6 Nisan 2013.
45. Guttman, Allen (1993). "The Diffusion of Sports and the Problem of Cultural Imperialism". Eric Dunning, Joseph A. Maguire, Robert E. Pearton. *The Sports Process: A Comparative and Developmental Approach*. Champaign: Human Kinetics. ss. 129. <http://books.google.com/books?id=tQY5wxQDn5gC&pg=PA129&lpg=PA129&dq=world's+most+popular+team+sport&source=web&ots=6ns3wVUEGV&sig=SZPKYSDMJBrO1uV4mPxNbKyAuJY#PPA129,M1>.
46. Dunning, Eric (1999). "The development of soccer as a world game". *Sport Matters: Sociological Studies of Sport, Violence and Civilisation*. Londra: Routledge. s. 103.

http://books.google.com/books?id=X3lX_LVBaToC&pg=PA105&lpg=PA105&dq=world's+most+popular+team+sport&source=web&ots=ehee9Lr9o1&sig=nyvDhcrPoR8lXhYKE7k4CZYg_qU#PPA103,M1..

47. Mueller, Frederick; Cantu; Van Camp, Steven (1996). "Team Sports" (İngilizce). *Catastrophic Injuries in High School and College Sports*. Champaign: Human Kinetics. ss. 57. http://books.google.com/books?id=XG6AIHLtyaUC&pg=PA57&lpg=PA57&dq=soccer+most+popular+team+sport&source=web&ots=QzydYB5Am0&sig=w_ouIgmegjytYFfWy7k92guTNfU#PPA57,M1.
48. Kunz, Matthias (Mayıs 2007). "Big Count" FIFA. 30 Haziran 2015 tarihinde [kaynağından](http://web.archive.org/web/20150630052814/http://www.fifa.com/mm/document/fifafacts/bcoffsurv/emaga_9384_10704.pdf) arşivlendi. http://web.archive.org/web/20150630052814/http://www.fifa.com/mm/document/fifafacts/bcoffsurv/emaga_9384_10704.pdf.
49. Futbol Oyun Kuralları, Kitabı , Türkiye Futbol Federasyonu Yayınları,ss. 3,2004
50. Jones L, Stuth G. (1997). "The Uses of Mental Imagery In Athletics: An Over-View". *Applied And Preventative Psychology*, 101- 115.
51. Aktepe, K., (1999). *Zihinsel Antrenman*. Ankara, Aydoğdu Ofset. 54-57
52. Aksu, A., (2016).Farklı Klasmanlardaki Futbol Hakemlerinin Karar Verme Stilleri ve Özgüven Düzeylerinin İncelenmesi; *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*,13 (2); 107-118.
53. Başoğlu, ST., (2007). Sınav Kaygısı ile Özgüven Arasındaki Erinlik Döneminde İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
54. Yücel, E., (2003). Taekwondocuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Müsabakalardaki Başarılarına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
55. Koç, H., (2004). Profesyonel Futbolcularda Durumluk Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

56. Ferah, D., (2000), Kara Harp Okulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Algılamalarının ve Problem Çözme Yaklaşım Biçimlerinin Cinsiyet, Sınıf, Akademik Başarı ve Liderlik Yapma Değişkenleri Açısından İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
57. Türksoy, A. (2008). Futbolda Sporcu Tatmini ile Antrenörlerden Beklenen ve Gerçekleşen Liderlik Davranışlarının Tespiti, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul. s.100-107.
58. Türksoy, A., Şarkıcı, T., (2003). 12-14 Yaş Futbolcuların Antrenörlerinden Algıladıkları ve Tercih Ettikleri Lider Davranışları ile İlgili Sporcu Tatmini. İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi. 11(3), 200-203.
59. Konter, E. (2016). Profesyonel Futbolcuların Oynadıkları Pozisyonlara Göre Psikolojik Becerilerinin Araştırılması. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 3(23).
60. Confederations" . FIFA.
<http://web.archive.org/web/20150317215323/http://www.fifa.com/aboutfifa/organisation/confederations/>.
61. "Coppa Europa per Nazioni (Women) 1969". RSSSF. 1 Kasım 2012 tarihinde kaynağından arşivlendi.
62. <http://web.archive.org/web/20121101053621/http://rssf.com/tablese/eur-women69.html>. Erişim tarihi: 23 Nisan 2013.
63. İri R, Sevinç H, Süel E. 12 – 14 yaş grubu çocuklara uygulanan futbol beceri antrenmanın temel motorik özelliklere etkisi. Uluslar arası İnsan Bilimleri Dergisi 2009.
64. Malina R.M., Ribeiro B., Aroso J., Cumming S.P., ‘Characteristics of youth Soccer Players Aged 13-15 Years Classified By Skill Level’, Br J Sports Med, 2007; 41:290-295.
65. Brewer BW. (2009). Introduction. In: Sport Psychology. Ed: Brewer BW., Wiley-Blackwell, Chichester, UK, p. 1-7
66. Biçer T. (1998). Doruk Performans. (2. Baskı), İstanbul: Beyaz Yayınları.
67. Jones L, Stuth G. (1997). “The Uses of Mental Imagery In Athletics: An Over-View”. Applied And Preventative Psychology, 6, 101- 115.

68. Koç, Harun (2004). Profesyonel Futbolcularda Durumluk Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya
69. Başoğlu ST. Sınav Kaygısı İle Özgüven Arasındaki Erinlik Döneminde İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
70. Bensiz (2016), Amatör Futbolcuların Algılarına Göre Antrenörlerin Liderlik Özelliklerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.
71. Yücel, Ebru O. (2003). Taekwondocuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Müsabakalardaki Başarılarına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
72. Gökkaya,D.(2017) Psikolojik beceri kıstası olarak özgüvenin elit sporcuların performansına katkısı; Boks Milli Takımı örneği, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi
73. Ferah D. Kara Harp Okulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Algılamalarının ve Problem Çözme Yaklaşım Biçimlerinin Cinsiyet, Sınıf, Akademik Başarı ve Liderlik Yapma Değişkenleri Açısından İncelenmesi. Ankara. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2000.
74. Türksoy, A. (2008). Futbolda Sporcu Tatmini ile Antrenörlerden Beklenen ve Gerçekleşen Liderlik Davranışlarının Tespiti, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, s.100-101, İstanbul
75. Türksoy, A., Şarkıcı, T. (2003). 12-14 yaş futbolcuların antrenörlerinden algıladıkları ve tercih ettikleri lider davranışları ile ilgili sporcu tatmini. İ.Ü. Spor Bilimleri Dergisi. 11(3):(ÖS), 200-203.
76. Konter, E. (2016). Profesyonel Futbolcuların Oynadıkları Pozisyonlara Göre Psikolojik Becerilerinin Araştırılması. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 3(23).
77. Pargman, D. (1998), Understanding Sport Behavior. New Jersey: Prentice Hall, 48, 279, 287, 293-94, 296-97.

78. Goldberg, A. S., (1998). Sports Slump Busting, Human Kinetics, Illinois,.
79. Rogge J., (2004). Join Forces to Engage Sport Community in Fight Against Aids.IOC Press Release.1st June.
80. Culotta-Hackenberg, LS., (2002).Empathy Development and Its Relationship With Aggressive and Delinquent Behavior in Adolescents. Unpublished PHD Thesis, Cleveland State University, Cleveland, Ohio.
81. Kreiner-Phillips. K., Orlick. T., (1993). “Winning after winning: The psychology of Kreiner-Phillips ongoing excellence”, *The Sport Psychologist*,7, 31-48.
82. Ganellen, R. ve Blaney, P. H. (1984). Hardiness and social support as moderators of the effects of life stress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47 (1), 156-163

8. EKLER

EK 1. SPORCU PSİKOLOJİK BECERİ DEĞERLENDİRME ANKETİ

<p>Yönerge: Aşağıdaki cümlelerde sporcuların sahip oldukları deneyimler tanımlanmıştır. Lütfen her cümleyi dikkatli bir şekilde okuyun ve size en uygun olan X işareti kullanarak işaretleyin. Doğru veya yanlış cevap yoktur. Teşekkürler.</p> <p>Yaşınız: 18-22 ( ) 23-28 ( ) 29-33 ( ) Diğer ( )</p> <p>Spor Yaşı: 0-5 ( ) 5-10 ( ) 10-15 ( ) Diğer ( )</p> <p>Kulübünüzün bulunduğu Bölge: Doğu ( ) Batı ( ) Kuzey ( ) Güney ( )</p> <p>Kulübünüzün bulunduğu kategori: Süper Lig ( ) PTT ( ) 2.Lig ( ) 3.Lig ( ) Amatör ( )</p>	Hemen hemen hiç	Bazen	Sık sık	Hemen hemen her zaman
1. Günlük ya da haftalık bazlarda yaptıklarına (yapacaklarına) rehberlik edecek (yol gösterecek) özel hedefler belirlerim.				
2. Yetenek ve becerilerimin çoğunu kendim kazanırım.				
3. Direktör yada antrenör yaptığım hatayı nasıl düzelteceğimi söylediğinde, bunu kişisel olarak algılar, üzülürüm.				
4. Spor yaparken dikkatime odaklanırım, ilgi dağıtan şeyleri görmem.				
5. Bir şeyler ne kadar kötü giderse gitsin, yarışma boyunca pozitif ve ilgili kalırım.				
6. Baskı, zorlama altında daha iyi oynarım, çünkü daha iyi düşünebilirim.				
7. Performansım hakkında başkalarının düşündükleri beni biraz endişelendirir.				
8. Amaçlarıma (hedeflerime) nasıl ulaşacağım hakkında birçok plan yapmaya çalışırım.				
9. İyi oynarsam kendime güvenirim.				
10. Antrenör yada direktör beni eleştirdiği zaman yardım istemek yerine kendimi üzgün hissederim.				
11. Birini dinlerken yada izlerken araya giren dikkat dağıtıcı şeyleri				

görmezden gelmek benim için kolaydır.				
12. Nasıl yapacağım düşüncesi (endişesi) üzerimde çok baskı oluşturur.				
13. Her alıştırmaya için kendi amaçlarımı belirlerim.				
14. Ben, antrenmana ya da sert oynamaya zorlanmam, % 100'ümü veririm.				
15. Eğer antrenör beni eleştirir yada bana bağırırsa hatamı üzülmeden düzeltirim.				
16. Oyunumda beklenmedik durumlarla oldukça iyi baş edebilirim.				
17. Bir şeyler kötü gittiğinde, kendi kendime sakin ol ve bu benim işim derim.				
18. Oyun boyunca ne kadar çok zorlama olursa, o kadar çok hoşlanırım.				
19. Yarışırken hata yapmaktan ya da başarısız olmaktan korkarım (endişe duyarım).				
20. Oyun başlamadan uzun süre önce kafamda kendi oyun planımı oluştururum.				
21. Kendimi çok gergin hissettiğimde, vücudumu hızlıca rahatlatır ve sakinleşirim.				
22. Bana göre zorlayıcı durumlar (olaylar) sevebileceğim şeyler yol açar.				
23. Başarısız olursam, neler olacağını zihnimde canlandırır, düşünebilirim.				
24. Bir şeylerin benim için nasıl olacağına bakmadan duygusal kontrolümü koruyabilirim.				
25. Dikkatimi tek bir kişi ya da nesneye yöneltmek benim için kolaydır.				
26. Amaçlarıma ulaşmadan başarısız olursam, bu beni daha fazla denemeye iter.				
27. Yeteneklerimi antrenörlerden aldığım tavsiye ve talimatları dikkatlice dinleyerek geliştiririm.				
28. Zorlama olduğunda daha az hata yaparım, çünkü daha iyi konsantre olurum.				

EK 2. ETİK KURUL RAPORU

T.C.
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurul Başkanlığı

E-İmzalıdır

Sayı : 44495147-050.01.04-E.25924
Konu : Etik Kurul Kararı

24/06/2016

Sayın Kemal COŞKUN
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Üniversitemiz Etik Kurul Başkanlığının 22.06.2016 tarih ve 4 sayılı oturumunda alınan 4/05 sayılı kararı aşağıya çıkarılmıştır.
Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK
Etik Kurul Başkanı

Karar 04/05 Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitim ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi **Kemal COŞKUN**'a ait "*Profesyonel ve Amatör Futbolcuların Psikolojik Becerilerinin İncelenmesi*" konulu görüşüldü.

Yapılan görüşmelerden sonra; adı geçen Yüksek Lisans öğrencisinin değerlendirilmek üzere Etik Kurula sunduğu bilimsel çalışmasının Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği ile ilgili mevzuat hükümleri bakımından uygun olduğuna oy birliğiyle karar verildi.

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Prof.Dr.Adem BASIBUYUK tarafından 24.06.2016 tarihinde e-imzalanmıştır. Evrağınızı <http://evrakdogrulama.ersincan.edu.tr/eimza/default.aspx> linkinden DF83D4E4X0 kodu ile doğrulayabilirsiniz.

Adres : Erzincan Üniversitesi Rektörlüğü Genel Sekreterlik 24100/ERZİNCAN
Telefon : 0 (446) 226 66 66-11446 Ayrıntılı Bilgi için: S.GÜNEŞ (Dâhili: 11446)
Belge Geçer : 0 (446) 226 26 60

9. ÖZGEÇMİŞ (Araştırmanın Özgeçmişi)

Araştırmacı, 1983 yılında Erzurum ilinde doğdu. İlköğretim ve lise öğrenimini Erzurum da tamamladı. Lisans eğitimini Erzurum Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Spor Yöneticiliği bölümünde 2003-2007 yılları arasında tamamladı aynı dönemde Çift Anadal Programından Antrenörlük Eğitimi Lisans diploması almaya hak kazandı. 2009 Yılında Türkiye Futbol Federasyonu Erzurum Bölge Müdürlüğünde Bölge Baş Antrenörü olarak göreve başladı. Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Pedagojik Formasyon derslerini alarak öğretmen olmaya hak kazandı. Lisansüstü eğitimine 2015 yılında Erzincan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı'nda başladı. Halen Türkiye Futbol Federasyonu Futsal Milli Takımları Antrenörü olarak görev yapmaktadır

Kemal COŞKUN